

RETKIETIKETTI

www.luontoon.fi/retkietiketti/

Luonnon kunnioittaminen, liikkuminen, leirytyminen, tulenteko ja roskaton retkeily - kun näitä koskevat säännöt ovat hallussa, olet valmis retkelle.

Ota tiivistetty Retkietiketti haltuun ja tutustu aina myös retkikohteesi tarkempiin sääntöihin kohteen sivulla.

1. KUNNIOITA LUONTOA - ÄLÄ MUUTA SITÄ. PIDÄ LEMMIKIT KYTKETTYNÄ.
2. SUOSI MERKITTYJÄ REITTEJÄ JA NOUDATA KOHTEEN LIIKKUMISTAPOJA KOSKEVIA SÄÄNTÖJÄ.
3. LEIRIYDY VAIN SALLITUILLE PAIKOILLE. ÄLÄ TISKA A TAI PESEYDY SUORAAN VESISTÖSSÄ. NOUDATA PAIKAN SÄÄNTÖJÄ.
4. TEE TULET VAIN SALLITUILLE PAIKOILLE, SUOSI RETKIKEITINTÄ. ÄLÄ TEE TULTA PALOVAROITUKSEN AIKANA.
5. ÄLÄ ROSKAA.

Lisää luontoretkeilyä ja tapahtumia löydät Menoinfosta ja yhdistysten kotisivuilta.

Yhteistyössä:

Hollolan ympäristöyhdistys ry
Lahden Elokolon Ystävät ry
Lahden kaupunki
Lahden Rotarit
LAHTI – Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021
Lions Club Hollola ja Lions Club Hollola/Kapatusio
Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry
Salpausselän luonnonystävät ry
Salpausselän Samoojat ry
Suomen Diakoniaopiston Lahden kampus
TSL:n Lahden seudun opintojärjestö
Vesijärvisäätiö
Ympäristöahdistuksen mieli -hanke

Retkikohteita ja mielenkiintoista koettavaa:

www.lahdenseudunluonto.fi
www.lahti.fi/vapaa-aika/luonto-ja-aktiviteetit
www.salpausselkageopark.fi
www.visitlahti.fi
www.retkipaikka.fi
www.retkikartta.fi

LAHTI

Lisätietoja

Lahden ympäristöneuvonta (ma-to klo 9-16)
p. 044 416 2762
ymparisto@lahti.fi

Mukana teemaviikkoja ja muita ympäristötapahtumia!

OPASTETTUJA LUONTORETKIÄ LAHDEN SEUDULLA

Syksy–talvi 2021

LAHTI

VARMISTA TAPAHTUMAN TOTEUTUMINEN TAPAHTUMAN SIVULTA TAI JÄRJESTÄJÄLTÄ ENNEN TAPAHTUMAA!

Esitteen tiedot kerätään kesäkuussa, jolloin syksyn kokoontumisrajoitukset ei ole tiedossa.

Elokuu

su 8.8. klo 11–15 Koko perheen maataideta-pahtuma

Koko perheen Maataidetapahtumassa osallistujat voivat Pikku-Vesijärven eteläiselle ranta-alueelle kivituhkaa, vettä ja muita luonnon materiaaleja hyväksi käyttäen rakentaa luontoaiheisia teoksia. Kaikki teokset arvostellaan, kuvataan ja parhaat palkitaan. Tuomarina toimii graafinen suunnittelija, opettaja Ulla Koskinen-Laine. Osallistujille tarjolla grillistä kuumaa makkaraa, sekä mehua ja kahvia.

Maataidetapahtumassa saatavilla hiekkamateriaali ja ämpäreitä sekä jonkin verran pikkulapioita, omat työkalut ja hanskat mukaan, jos sellaisia löytyy. Tapahtuman järjestää Työväen Sivistryöliiton Lahden Seudun opintojärjestö ry ja Lahden Elokolon Ystävät ry.

to 12.8. klo 10–17 Ympäristöneuvonta Luontopisteessä Lahden torilla

Tule tutustumaan Lahden ympäristöneuvontaan! Lainaamme lahtelaisille maksutta mm. taakkapyöriä, lämpökameroita ja luonnonhoito- sekä retkeilyreppuja. Tule juttelemaan ajankohtaisista ympäristöasioista, tutustu vapaaehtoiseen aluekummitoimintaan tai ympäristömummo- ja vaaritoimintaan sekä 25. kertaa järjestettävään seudulliseen Ympäristöviikkoon, ja ota samalla mm. lähialueiden retkikarttoja mukaasi. Ympäristöneuvonnan yhteystiedot tämän esitteen takasivulla.

la 14. - su 15.8. Kahlaajaretki Poriin

Aikataulu ja muut retken tiedot päivitetään www.phly.fi/toiminta/tapahtumakalenteri, josta löydät myös ilmoittautumislinkin. Retken järjestää Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry.

to 19.8. klo 10–17 Ympäristöneuvonta Luontopisteessä Lahden torilla

Tule tutustumaan Lahden ympäristöneuvontaan! Lainaamme lahtelaisille maksutta mm. taakkapyöriä, lämpökameroita ja luonnonhoito- sekä retkeilyreppuja. Tule juttelemaan ajankohtaisista ympäristöasioista, tutustu vapaaehtoiseen

aluekummitoimintaan tai ympäristömummo- ja vaaritoimintaan sekä 25. kertaa järjestettävään seudulliseen Ympäristöviikkoon, ja ota samalla mm. lähialueiden retkikarttoja mukaasi. Ympäristöneuvonnan yhteystiedot tämän esitteen takasivulla.

la 21.8. klo 13–20 Kesäpäivät Kutajärven Sarvikuutissa

Kesäpäivän ohjelma päivitetään järjestävän yhdistyksen tapahtumakalenteriin, josta löytyy myös ilmoittautumislinkki tapahtumaan. Kesäpäivät järjestää Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry. www.phly.fi/toiminta/tapahtumakalenteri

ti 24.8. Sataman luonto- ja lintutapahtuma Perinteinen ilta satamassa. Ohjelma päivitetään www.phly.fi/toiminta/tapahtumakalenteri. Tapahtuman järjestää Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry.

to 26.8. klo 10–17 Ympäristöneuvonta Luontopisteessä Lahden torilla

Tule tutustumaan Lahden ympäristöneuvontaan! Lainaamme lahtelaisille maksutta mm. taakkapyöriä, lämpökameroita ja luonnonhoito- sekä retkeilyreppuja. Tule juttelemaan ajankohtaisista ympäristöasioista, tutustu vapaaehtoiseen aluekummitoimintaan tai ympäristömummo- ja vaaritoimintaan sekä 25. kertaa järjestettävään seudulliseen Ympäristöviikkoon, ja ota samalla mm. lähialueiden retkikarttoja mukaasi. Ympäristöneuvonnan yhteystiedot tämän esitteen takasivulla.

la 28.8. SUOMEN LUONNON PÄIVÄ www.suomenluonnonpaiva.fi

la 28.8. klo 10–14 Suomen luonnonpäivä Myllysaarella

Tule viettämään Suomen luonnonpäivää Myllysaareen Vesijärven rantaan. Tarjolla on ohjelmaa ja mukavaa tekemistä kaiken ikäisille esimerkiksi kasviretki, pöriäisbongausta ja mahdollisuus uida ja kokeilla melontaa. Ota omat eväät tai rahaa ravintola Bar & restaurant Kommodoria varten ja pyyhe mukaan ja tule nauttimaan Suomen luon-

nosta kauniiseen järvimaiseman. Lisätietoja antaa Helena Nurmio p. 0400 432 099. Tapahtuman järjestää Salpausselän Samoojat ry.

ma 30.8. klo 17.30–18.30 Keskustelua, tietoa ja työkaluja ilmastoahdistuksen käsittelyyn Tapahtumapaikka: Radiomäen lähimaasto, lähtöpaikkana Mastolan parkkipaikka. Sateen sattuessa Mastolan kahvio tai auditorio. Ympäristöongelmat, kuten ilmastonmuutos ja luontokato, aiheuttavat monenlaisia tunteita ja ahdistustakin. Tule kuulemaan ja jakamaan ajatuksia siitä, miten tunteet ja niiden roolin ymmärtäminen voivat auttaa meitä ympäristökriisissä ja sen ratkaisuisa. Tapahtumassa tarjotaan yleistajuista tietoa ympäristöasioihin liittyvistä tunteista ja niiden ilmenemisestä eri tilanteissa, sekä esitellään muutamia hyväksi havaittuja työkaluja avuksi ympäristötunteiden ymmärtämiseen ja niiden kanssa toimeen tulemiseen. Tapahtuman järjestävät Ympäristöahdistuksen mieli-hankkeen asiantuntijat. Tapahtuma sisältää lyhyen, esteettömän kävelymatkan ulkosalla (rankkasateella tapahtua voidaan järjestää myös sisällä).

Toivotamme kaikki aihepiiristä kiinnostuneet lämpimästi tervetulleiksi mukaan! Yhteysthenkilö: Hanna Rintala, hanna.rintala@nyyti.fi, p. 050 553 1558. Järjestäjä: Ympäristöahdistuksen mieli -hanke (MIELI ry, Tunne ry ja Nytyi ry). www.ymparistoahdistus.fi

la 28.8.–su 5.9. PYÖRÄILYVIIKKO (tarkemmin syyskuun kohdalla)

Syyskuu

to 2.9. klo 10–17 Ympäristöneuvonta Luontopisteessä Lahden torilla

Tule tutustumaan Lahden ympäristöneuvontaan! Lainaamme lahtelaisille maksutta mm. taakkapyöriä, lämpökameroita ja luonnonhoito- sekä retkeilyreppuja. Tule juttelemaan ajankohtaisista ympäristöasioista, tutustu vapaaehtoiseen aluekummitoimintaan tai ympäristömummo- ja vaaritoimintaan sekä 25. kertaa järjestettävään seudulliseen Ympäristöviikkoon, ja ota samalla mm. lähialueiden retkikarttoja mukaasi. Ympäristöneuvonnan yhteystiedot tämän esitteen takasivulla.

la 28.8. - su 5.9. PYÖRÄILYVIIKKO <https://pyorailyvuosi.fi> Lahden tapahtumakalenteri päivitty Facebook -tapahtumaan Lahden Pyöräilyviikko 2021

su 12.9. Perinteinen petolinturetki Orimattilaan Tarkemmat tiedot ja ilmoittautuminen retkelle päivitetään sivulle www.phly.fi/toiminta/tapahtumakalenteri. Retken järjestää Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry.

to 16.9. - ke 22.9. EUROOPAN LIIKKUJAN VIIKKO www.motiva.fi/liikkujanviikko

la 18.9. klo 10–17 Retki Paistjärven Pirunkirkkoon

Lähdetään kimppekyydein Pikku-Veskun parkki-paikalta (Jalkarannantie) klo 10 ja perillä Paistjärvellä ollaan n. klo 11. Patikoidaan yhdessä lähialueella, jossa on hyvät sien- ja marjamaastot. Halukkaat voivat retkeillä Pirunkirkolle, jonne maasto on haastavampi. Yhdistys tarjoaa noki-pannakahvia ja grillimakkaraa. Lisäksi voi ottaa omia eväitä ja juotavaa mukaan. Takaisin Lahdessa ollaan noin klo 17. Jos haluat tulla kimppekyydiillä, ilmoittaudu retken yhteyshenkilölle Helena Nurmio p. 0400 432 099. Tapahtuman järjestää Salpausselän Samoojat ry ja TSL:n Lahden seudun opintojärjestö.

ma 20.9. - su 25.9. LAHDEN SEUDUN YMPÄRISTÖVIIKKO www.ymparistoviikko.fi

25. seudullista Ympäristöviikkoa vietetään Asikkalassa, Hartolassa, Heinolassa, Hollolassa, Iitissä, Lahdessa ja Sismässä teemalla Vuoropuhelu: kuuntelen – ymmärrän – keskustelen. Katso seudullisen Ympäristöviikon tapahtumat ja vinkkejä osallistumiseen viikon kotisivuilta tai Facebookista Lahden seudun Ympäristöviikko.

to 23.9. klo 12–18 Sdo goes Humpula ja Villa Suomen Diakoniaopiston Lahden kampus järjestää Ympäristöviikon viimassa suuren Kierrätyspuiston Humpulanvillan puistossa (Ahvenistonkatu 2). Puisto täyttyy värikkäillä lakanoilla, joille oppilaat ovat tyhjentäneet kaappien kätköistä ne aarteet ja ylimääräiset vaatteet sekä tavarat, joiden on aika jo löytää uusi omistaja, perhe tai käyttötarkoitus. Kierrätysmeiningillä kaikki on ilmaista.

Infoa, esityksiä, vohvelibaari. Ota ja tuo! Yhteyshenkilö: Lasse Kantola, Theatrum Olga / p. 040-557 1749.

la 25.9. ILO-ralli Päijät-Hämeen lintutieteellisen yhdistyksen järjestämä tapahtuma, jonka tiedot päivitetään yhdistyksen tapahtumakalenteriin www.phly.fi/toiminta/tapahtumakalenteri

la 25.9. Monttu auki! Suuri keskustelutilaisuus Lahden Messuhallissa. Tapahtuman järjestää Lahden kaupunki ja LAHTI – Euroopan ympäristöpääkaupunki 2021. Lisätietoa lähempänä tapahtumaa www.lahti.fi ja www.greenlahti.fi

la 25.9. Ympäristökylä Lahden Urheilukeskuksessa Tarkemmat tiedot 10. vuottaan viettävästä tapahtumasta löydät lähempänä tapahtumaa Ympäristöviikon kotisivuilta www.ymparistoviikko.fi sekä Facebookista Ympäristökylä 2021

su 26.9. klo 10–15 Hollolan Järvien kierros -luontopolkutapahtuma

Hollolan Tiilijärvien ympäristössä järjestetään vauvasta vaariin luontopolkutapahtuma, joka on osa Lahden ympäristöpääkaupunkivuotta. Tarjolla on hienojen luontoelämysten ja maiseman lisäksi luontopolkurasteja, luontoaiheista tekemistä sekä kierroksen käyneille pientä purtavaa ja kalamaistiaisia. Luontopolun pituuden voit valita muutamasta kilometristä kahdeksaan kilometriin, riippuen siitä kuinka monta Tiilijärveä kierrät. Tapahtuma saa tukea Kestävä Lahti -säätiöltä sekä Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiöltä ja sen toteutuksessa on mukana myös mm. Hollolan kunta. Järjestäjät: Lions Club Hollola ja Lions Club Hollola/ Kapatuosio yhteistyökumppaneineen. Tapahtuma Facebookissa Järvien kierros -luontopolku su 26.9.2021

ti 28.9. - ke 29.9. VESISTÖKUNNOSTUSVERKOSTON 10. VUOSISEMINAARI SIBELIUSTA-LOSSA www.ymparisto.fi/fi-FI/Vesistokunnostusverkosto/Tapahtumat/Vuosiseminaarit/Vuosiseminaari_2021/

ke 29.9.klo 18–21 Vesistökuunnostusaiheinen paneelikeskustelu/ luontoilta Sibeliustalolla Tule mukaan kysymään ja kuuntelemaan alan asiantuntijoita Vesijärvisäätiön ja Lahden Rota-reiden järjestämään maksuttomaan vesistökuunnostuksen luontoiltaan Puusepän verstaaseen Lahden Sibeliustaloon. Tilaisuutta voi seurata myös verkossa, ilmoittaudu mukaan <https://syke.etapahtuma.fi/Hallinta/Ulkoinen-koulutuskalenteri/Lis%C3%A4tietoja/id/3747>

Lokakuu

la 2.10. klo 7–14 EuroBirdwatch -tapahtuma Asikkalan Pulkkilanharjulla

Tule seuraamaan lintujen syysmuuttoa Euroopan suurimpaan lintutapahtumaan! Pulkkilanharjun Vähäsalmen majakalla on aamun sarastuksesta iltapäivään paikalla asiantuntevia oppaita avustamassa aloittelijatkin seurantaan. Yhdistys tarjoaa mehua ja retkimuonaa osallistujille. Tapahtuman järjestää Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry. Lisätietoa tapahtumasta www.birdlife.fi/tapahtumat/ebw/

su 3.10. Hanhi- ja kotkaretki suuntana Orimatti-la-Kärkölä (EuroBirdwatch -tapahtuma) Retken tiedot ja ilmoittautuminen www.phly.fi/toiminta/tapahtumakalenteri

la 09.10. klo 9.30 (10) alkaen Hiljaisuuden retki Hollolan Kukonkankaan Papinkaivonsuolle Lähtö kimppekyydein Lahden Pikku-Vesijärven vesiuurkujen viereiseltä parkkipaikalta klo 9.30 ja Heinsuon koulun (ent. Hollolan yläkoulun) parkkipaikalta klo 10. Oppaana Matti Laurila p. 040 595 3147. Retken järjestää Hollolan ympäristöyhdistys ry ja Salpausselän luonnonystävät ry.

Marraskuu -

Joulukuu -